

Volný pohyb osob

HISTORICKÝ VÝVOJ
VOLNÝ POHYB PRACOVNÍKŮ
SVOBODA USAZOVÁNÍ – příště
(pozn. s touto svobodou rovněž souvisí volný pohyb služeb)

Volný pohyb osob - vývoj

1. Prvotně – jen **ekonomicky činné** osoby (pracovníci, OSVČ, podnikatelé)
 1. **svoboda usazování**
 2. **volný pohyb pracovníků**
2. Následně i další kategorie osob:
 - **osoby žijící z nezávislých příjmů (rentiéři resp. „playboyové“ ☺)**
 - **důchodci**
 - **studenti**
3. **1993 - Občanství EU** – všichni občané EU (za podmínek stanovených sek. právem viz. směrnice 2004/38/ES)
 - + **Schengenské úmluvy - další odstranění překážek, zejména hraničních kontrol (paralelní vývoj)**
 - **obecná zásada - zákaz diskriminace na základě státní příslušnosti (čl. 12 SES)**

Občanství EU

1. Svoboda pohybu a pobytu kdekoli v EU
2. Právo volit a být volen do obecní samosprávy a do EP v místě svého bydliště
3. Diplomatická ochrana pokud členský stát nemá ve 3.zemi zastoupení
4. Petiční právo k EP
5. Právo obracet se na evropského ombudsmana

Režimy pobytu

- **krátkodobý pobyt: < 3M**
 - žádné požadavky (doklad totožnosti)
- **dlouhodobý pobyt: > 3M, < 5L**
 - doklad totožnosti
 - veř. zdravotní pojištění
 - finanční zajištění
- **trvalý pobyt: >5 L**
 - nemusí být splněny shora uvedené podmínky...

Omezení volného pohybu osob

1. Omezení pohybu osob všeobecného dopadu
2. Nesplnění předpokladů vztahujících se k dlouhodobému pobytu na území
3. Specifická omezení týkající se výkonu ekonomických aktivit
 - **ochranná reakce státu:**
 - odepření vstupu
 - vyhoštění

Omezení PO všeobecného dopadu

- Základem sekundární úpravy je směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států
- Omezení dopadají na migraci krátkodobou i dlouhodobou:
 - ochrany veřejného pořádku;
 - ochrany veřejné bezpečnosti;
 - ochrany zdraví obyvatelstva

Judikatura ESD

- **Registrace cizince: 48/75 Royer:** „Pouhé zanedbání příslušníka členského státu vyhovět formalitám týkajícím se vstupu, pohybu a pobytu cizinců není takové povahy, aby samo o sobě zakládalo ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti, a tudíž nemůže být, samo o sobě, pro tento účel ospravedlněným opatření nařizujícího vyhoštění nebo dočasné uvěznění.
- **Odepření vstupu: Van Duyn:** důvody musí spočívat v osobním jednání jednotlivce; „pojetí veř. pořádku v kontextu ES ... se musí vykládat tak, aby jeho rozsah nemohl být každým čl. st. stanoven 1stranně, aniž by podléhal kontrole institucí ES.
 - praktické např. při fotbale...
- **Odepření vstupu: Adovi a Comuaille vs. Belgie:** odepření vstupu 2 prostitutkám ... – vymezení veřejného pořádku

Judikatura ESD

- **Vyhoštění za TČ: BONSIGNORE:** vyhoštění nemůže sloužit výhradně jako prostředek všeobecné prevence (odstrašení)
- **Vyhoštění za TČ: CALFA:** Trest vyhoštění nelze uložit automaticky s odsuzujícím tr. rozsudkem. Takový trest lze uložit jen, jsou-li splněny násl. podmínky:
 - dotýčný se dopustil závažné trestné činnosti
 - a existuje reálná obava, že páčání této nebezpečné činnosti bude pokračovat.
 - Pouze tehdy lze trest vyhoštění uložit, ale v žádném případě ne doživotní.

Judikatura ESD – dlouhodobý pobyt

- **Sociální potřebnost - Grzelczyk:** automatické vyhoštění pouze z toho důvodu, že se jedinec dostal do tíživé sociální situace není možné
- **Dítě - občan EU a rodiče cizinci – Chen:** Dítě občan EU má právo pobytu, pokud je finančně zaopatřené a spolu s ním též jeho rodiče, byť by byli cizinci

Specifické režimy pobytu

pohyb pracovníků
svoboda usazování

Volný pohyb pracovníků

1. úprava: čl.39-42 SES – zákaz diskriminace!
2. limity – ochrana VP, VB, VZ
3. omezení – práce ve veřejné správě
4. přechodné výjimky vůči novým čl. státům (2+3+2)

Judikatura ESD

- **Zaměstnání ve veřejné správě: Komise vs. Belgie:** ustanovení čl.39 SES se nevztahují na zaměstnání ve státní službě, tj. tam, kde jde o přímou účast na výkonu veř. moci
- **Diskriminace zaměstnanců státní správy - Sotgiu:** čl. 39 odst. 4 SES musí být vykládán v tom smyslu, že výjimka uvedená v tomto ustanovení se týká výhradně přístupu k zaměstnáním ve veřejné správě.

Definice pracovníka

- občan EU, který:
 - vykonává činnost hospodářského charakteru
 - za odměnu
 - podle závazných pokynů svého zaměstnavatele či nadřízeného.
- Za pracovníka jsou dále považovány i osoby, které sice práci aktuálně nemají, avšak aktivně si ji snaží nalézt.
- požadavek státní příslušnosti - NE
- požadavek jazykového vybavení – ANO, ALE...

Práva pracovníků

- **Primární oprávnění:**
 - uzavírat pracovní poměr
 - vykonávat práci za
- **Sekundární oprávnění** - umožňují výkon primárních:
 - volný vstup do jiného členského státu a
 - právo pobytu kdekoli v EU
- **Komplementární oprávnění:**
 - Právo na vzdělání, bydlení, sociální zabezpečení, kolektivní vyjednávání.
- + beneficiary též rodinní příslušníci

Sociální zabezpečení migrantů

- nutný doplněk ke svobodě pohybu osob, pouze koordinace;
- cílem:
 - zabránit diskriminaci v jiných čl.st. při pobírání dávek;
 - zachování nároků;
 - sčítání dob pojištění
- zejména:
 - penze
 - zdravotní péče
 - vzdělávání
- aktuálně problémy – viz. Polsko a britské dávky v nezaměstnanosti

Exkurz - Schengenský prostor

- vznik jednotného prostoru bez vnitřních hranic = odstranění fyzických překážek pohybu zboží a osob;
- zpřísněna vnější kontrola;
- zboží:
 - kontrola v místě určení,
 - daňová evidence, prohlášení podává odesílatel i příjemce,
 - možnost zvláštní kontrol
 - řádné vnější kontroly
- osoby:
 - zpřísnění kontrol vnějších hranic, jen přechody
 - vnitřní hranice, kdekoliv
 - evidence cizinců
 - víza platná do všech států
- policejní spolupráce
 - možnost sledování a pronásledování (vražda, znásilnění, loupež, zhářství, brání rukojmí...)